

Harku valla TEATAJA

Tiraaz 4000

Oktoober 2005

NR. 18 (160) TASUTA www.harku.ee

Tabasalu Muusikakool sai uued pillid

Teisipäeval, 27. septembril külastas Tabasalu Muusikakooli Riigikogu liige ja laulja Siiri Sisask, kes andis muusikakoolile üle uued puhkpillid: trompeti, trombooni, saksofoni. Tabasalu ja Harku noortekeskused said kingituseks kaks süntesaatorit ja kitarid.

Tervituseks musitseeris tuubal Tabasalu Muusikakooli õpilane Magnus Morel, klaveril saatis teda õpetaja Moonika Klaas ning esines saksofoniduet Liina Rätsep, muusikakooli direktor Kalev Konsa. Kontserdiga esines Siiri Sisask, kes lisaks korraldas publikule lõbusaid hääleharjutusi ja kooslaulmisi.

Tabasalu Muusikakool avati 1986. aastal. Muusikakoolil on filiaalid Väänas ja Harkujärvel.

Mälumängurid alustavad hooaega

Reedel, 28. oktoobril kell 19.00 alustavad mängurid Tabasalu kohvikus uut hooaega. Oktoobrist aprillini toimub seitse voo, milles osalevad 4-liikmelised võistkonnad Harku vallast ja mujaltki. Eelmisel sügisel alustas hooaega 14 võistkonda, milles võistlejate vanus ulatus 20-64 aastani. Küsimused mängus on erinevatest kategooriatest ja erineva raskusastmega, osa küsimusi puudutab Harku valda, osa on päevakajalised, osa laiast maailmast.

Harku vallas on mälumänguga tegeldud üle 30 aasta. Praegu mälumänge korraldab Arne Sibrik pole vahele jätnud ühtegi hooaega. Kui palju aega kulub mängude ettevalmistamisele ta öelda ei riski. „Seda aega ei anna mööta. Kui küsimusi koostad ja ise mälumänguks valmistud, on mõte kogu aeg avatud. Üks lisameel on mälumänguril alati,” selgitab ta. Mälumäng on ühelt poolt meelelahutuslik, teisalt arendav ja mälu treeniv. Lisaks innustab Arne Sibriku arvates mälumängureid tahtmine end proovile panna.

Mälumängud toimuvad Tabasalu kohviku ruumides, kus kohviku perenaine Sirje Vunn mälumängureid kord kuus lahkelt võõrustab. Mõned korrad on mälumängu läbi viidud Tabasalu raamatukogus ja restoranis Manolette, kuid osalejate arv seab ruumidele omad nõudmised.

Infot algava hooaja kohta saavad huvilised mälumängu korraldajalt Arne Sibrikult telefonil 520 5104.

Joogipakendite konteinerid

Septembri lõpus paigaldati Harku valda 4 uut joogipakendite kogumiskonteinerit, kuhu võivad kõik elanikud panna klaastarad, plastpudeleid, tetrapakke ja alumiiniumpurke.

AS Vaania sinakasrohelistes joogipakendite konteinerid asuvad: Harku alevikus Instituudi tee alguses, Türisalus Keila-Joa Internaatkooli katlamaja juures, Väänas korterelamute juures ja Tabasalus 3 konteinerit asukohtadega Kase tn alguses, Teenuste ja Lasteaia tn nurgal ning Klooga mnt ääres nn Tabasalu turu platsil.

Ajaleht Harjumaa kui Trooja hobune

Hiljaaegu leidsid paljud Harku valla elanikud oma postkastist lehe „Harjumaa”. Tasuta. Kingitusi on tore saada, aga kas ka valimiseelseid kingitusi?

„Harjumaa” on teadupärast tasuta leht, mis ilmub kaks korda nädalas ja seni pole ta kordagi tasuta Harku valla elanike postkasti jõudnud. Miks siis seekord? Vastus on lihtne ja seda mõistis iga inimene, kes lehte luges: teatud poliitilised jõud on otsustanud enda eest rakkesse panna end „sõltumatuks ajaleheks” nimeta-

va „Harjumaa”, sokutades lehe vajalike artiklitega numbrid Trooja hobusena Harku valla postkastidesse. Tasuta. Kuid me kõik teame, et ka iga meieni tasuta jõudva trükise eest on keegi maksnud. Seekord siis poliitikud, kes oma valimiskapmaania ei panusta oma vaadete ja eesmärkide elanikele tutvustamisele, vaid on otsustanud oma energia suunata teiste maha tegemisele. On tuntud tõde, et ühte suurt valet ei usu keegi, pane mitu väikest ritta, siis midagi ikka usutakse.

Omaette küsimus on, kuidas ja mil määral vastutab ajaleht artiklites avaldatud valeandmete ja lausvõltsingute eest. See küsimus jääb juristide otsustada. Kindlasti vähendab kontrollimata andmete ja laimu avaldamine lehe usaldusväärsust ja paneb inimesi veelgi hoolikamalt järele mõtlema, kas avaldatul on katet või on tegu järjekordse segaduse külvamisega.

(jätkub lk 2)

Algklasside korpus hakkab ehitama Merko Ehitus

Harku vallavalitsus, valla kinnisvara haldja OÜ Strantum ja riigihanke võitnud Merko Ehitus AS sõlmisid Tabasalu Ühisgümnaasiumi algklasside korpuse ehitamise lepingu. Ehitamine läheb maksma 15,7 miljonit krooni. Algklasside korpus peaks valmima poole aasta pärast.

Kolmekorruseline 12 klassiruumiga algklasside korpus annab koolile juurde 288 õpilaskohta. Juurdeehituse esimesele korrusele on planeeritud 1. ja 2. klassid ja teisele korrusele 3. ja 4. klassid. Kolmandal korrusel leiavad endale koha pikapäevärühma ja parandusõppe ruumid ning logo-

peediakabinet. Projekteeritud korpus on omaette sissepääsuga ja ühendatud olemasoleva koolihoonega 2. korruse kaudu. Samalt koruselt pääsevad õpilased spordihoonesse ujuma ja palli mängima. Õpilaste toitlustamine hakkab toimuma olemasoleva kooli sööklas. Riiehoold on paigutatud uue korpuse koridoridesse klasside juurde. Koolihoone juurdeehituse eskiisprojekti koostas OÜ Esplan.

Ehitusfirma Merko Ehitus asutati 1990. aastal. Merko on pidevalt olnud Eesti 5 suurema ja edukama ehitusettevõtte seas ning 2000. aastal tõusis ligi 1 miljardi

kroonise käibega suurimaks ehitusfirmaks nii Eestis kui ka kogu Baltikumis.

Selle korvpalliplatsi asemel on poole aasta pärast Tabasalu Ühisgümnaasiumi algklasside korpus.

Harku alevik Tallinna ühiskanalisatsiooniga ühendatud

Veel üks suur edusamm Harku valla arengus on tehtud! Lõppenud on Harku aleviku Tallinna linna ühiskanalisatsiooni süsteemiga ühendava trassi ehitus. Ehituse kavandamist alustas Harku Vallavalitsus juba 4 aastat tagasi, mil alustati projekteerimisega ning eelmisel aasta suvel ka ehitusega. Ehituse käigus rajati uus trass Öismäe

kollektorist Instituudi teeni ning renoveeriti kogu olemasolev Instituudi tee trass. Trassi kogumaksumus oli 8,2 mln krooni, millest ehitus moodustas 7,3 mln. Kogu projekti finantseeris SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Harku vald osales trassi ehitamisel omavahenditega 10% ulatuses. Trassi projekteeris AS Eesti Projekt ja ehitas AS Water Ser.

Trassi rajamisega peaks puhtamaks saama Harku järv ning kaduma ehitustegevuse piirang Harku alevikus. Vallavolikogul jääb üle määrata veel alevikule vee-ettevõtja. Konkurss selle leidmiseks on lõppenud.

Vello Viibur
Abivallavanem

Külalised Eurast osalesid Harku vallavalitsuse töös

25. septembrist 1. oktoobrini viibisid Harku vallas töövõidil Eura valla kultuuriosakonna juhataja Sirpa Wahlqvist ja Honkinlahti algkooli direktor Pirkko Viilto. Nädala jooksul osalesid euralased Harku vallavalitsuse töös, tutvusid haridusasutuste, raamatukogude, vaba aja veetmise võimaluste ja valla vaatamisväärsustega.

Töönädalat alustati Harku valla spetsialistidega kohtumisega, samal päeval toimus nõupidamine Põhjamaade Ministrite Nõukogu kultuuri ja hariduse koordinaatoritega. Järgnevatel päevadel olid Eura ja Harku kolleegidega kogemusi vahetamas Raplamaa lasteaedade juhatajad ja Tartu linna koolide direktorid.

„Harku valla ja kogu Eesti kultuuri- ja hariduskorraldusest on palju õppida, eriti mis puudutab ringide ja huvialakoolide töö korraldamist,” ütles Sirpa Wahlqvist. Lisaks kogemuste vahetamisele oli üks seekordse visiidi eesmärk sõlmida sidemed valdade haridusasutuste, seltside ja klubide vahel ning paika panna edasised võimalikud koostöösuunad.

Valla kaarti uurides, vaatamisväärsusi ja looduskauneid kohti märgistades, mõlgutab Sirpa Wahlqvist mõtet korraldada reise Harku valda ning omakorda võõrustada Harku valla gruppe Eura vallas. „Eura loodus on Harku valla omast väga erinev, palju on okaspuumetsi ja järvi, nende hulgas üks Soome suurimaid – Pühajärv,” räägib ta.

Taaselustada tasuks õpilasvahetust ning ühisenäituste korraldamist. Eura on tuntud oma arvukate kunstnike ja käsitöömeistrite poolest. Praegu otsib Sirpa Wahlqvist kontakte Harku vallas tegutsevate kunstnikega, kelle töid võiks Euras näidata.

Vääna kooliperele juba varasematest sõprusühendustest tuttavat Honkinlahti kooli direktorit Pirkko Viiltot huvitab valla koolide töökorraldus, koolijuhtide kohustused, tundide arv ja õppetöövälise tegevuse koolides. Eura vallas on seitse kooli, neist üks gümnaasium. Soome ja Eesti koolide erinevused torkavad talle kohe silma. Kui pea igas Eesti koolis on oma raamatukogu, kus õpilased võivad käia vahetundide ajal ja raamatuid koju laenutada, siis Soomes on raamatukogud vaid üksikutes koolides, vahetunniks peavad õpilased õue minema, sõltumata ilmast või aastaajast. „Võib olla rohkem värskes õhus viibimist on uuendus, mida tasub Eesti koolides sisse viia,” naerab selle peale Pirkko.

Muljetavaldav on aga mõlema naise arvates arvutite hulk koolides ja raamatukogudes ning internetipunktide rohkus. Teine pluss meie koolide juures on nende arvates koolide ja noortekeskuste poolt organiseeritud ringide lai valik. „Huvihariduse valikud noortele on siin palju laiemad ja kõigile kättesaadavamad, kuna vald panustab laste ja noorte vaba aja veetmise võimalustesse,” leiavad nad. Ka ei ole Soomes sellist

väljakujunenud huvikoolide, muusika- ja kunstikoolide võrgustikku tänu millele oleks iga piirkonna noortel võimalik saada valitud ala süvaõpet. Eura noored osalevad enamasti spordiseltsides, käivad õhtuti noortekeskustes, rahvaulikooli juures toimuvad kursused täiskasvanuile ja noortele.

Sõprusvalla Euraga on sel aastal kohtunud mitmel korral: aprillis võõrustasime Eurast Kauttua kammerkoori, juunis viibisid Harku vallas kolmepäevasel külaskäigul Eura vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmed ning septembri keskel külastasid Harku vallavalitsuse esindajad Eura valda. Sõprusleping Eura vallaga sõlmiti 1992. a. maikuus. Eura vald asub Lääne-Soomes Satakunna maakonnas, Helsingist 210 km kaugusel.

Eura valla kultuuriosakonna juhataja Sirpa Wahlqvist ja Honkinlahti algkooli direktor Pirkko Viilto osalesid nädal aega Harku Vallavalitsuse töös.

Ajaleht Harjumaa kui Trooja hobune

(algus esilehel)

Taustaks niipalju, et 9. septembri „Harjumaas“ avaldati Regina Lilleoru artikkel „Mängud järveäärse magusa maatüki pärast“, mis esitab Harkujärve külas maja omava Roland Amose versiooni tema lõpututest protsessidest. Sama artikkel avaldati 20. septembril uuesti, sedapuhku Harju Maavalitsuse ja Harku Vallavalitsuse kommentaariga. Miks artikkel esialgu kommentaarideta avaldati, jääb arusaamatuks, lisaks ei olnud toimetust huvitatud vestlusest nimetatud maatüki õigusjärgse tagastamise subjekti Kersti Bremsiga, kes artikli lugemise järel ise „Harjumaa“ toimetusega kontakti võttis. Järgnes 30. septembril artikkel „Vääna-Jõesuu tahab lahendusi“ Georg Indrelt, kes oli oma artiklile lisanud võltsitud kirja vene parteilt Jedinaja Rossija. Tahes-tahtmata jääb mulje, et „Harjumaa“ on nõuks võtnud avaldada sarja Harku valla tuntud protsessijate memuaaridest. Seda enam, et lood on avaldatud vaid ühe osapoole vaatevinklist ja neis esitatud andmete õigsuse kontrollimist pole „Harjumaa“ toimetust oluliseks pidanud.

Kui vihane laps kirjutab tahvlile „Juku on loll“, käsivad õpetaja, ema-isa tal selle ära kustutada. Kui maailma peale vihane täiskasvanu kirjutab lehte artikli, milles segab omatahtsi tõde ja valet, ei saa seda niisama lihtsalt kustutada. Sellist artiklit saab lugeda vaid kasutades oma tervet mõistust. Kuidas „Harjumaas“ avaldatusse suhtuda, on igaühe enda otsustada, kuid otsustada saab alles siis, kui teada on faktid ja osapoolte selgitused.

Eks kirjutage, kas me seda avaldame või mitte, ei oska öelda

Nimetatud artiklitele kommentaaride kogumise ja avaldamise osas on „Harjumaa“ vägagi kitsi olnud. „Eks kirjutage, kas me seda avaldame või mitte, ei oska öelda,“ vastati toimetusest hooletult Kersti Bremsile, kes kirjutist „Mängud järveäärse magusa maatüki pärast“ lugedes end puudutatuna tundis. Nimelt pole kirjutises kordagi mainitud, et hooned, mille juurde Amos maad taotleb, asuvad Kersti Bremsi vanaemale kuulunud maal, mille tagastamise õigustatud subjekt ta on. Nüüd juba 13 aastat on Roland Amos kohtuvaidlusi ja muid venitamistaktikaid kasutades takistanud Kersti Bremsile endise Järve-Männiku maaüksuse (6,78ha) õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamist. Nimelt saab maareformi seadusest tulenevalt tagastamise taotluse lahendada

Kuraditosin aastaid on selle maatüki pärast ametkondade uksi ja asjaosaliste närve kulu-
tatud.

alles siis, kui on otsustatud maa erastamine sellel maal asuva elamu juurde.

Kasuahnus võtab reaalsustaju

Bremsi vanaema müüs taluhooned Roland Amose äiale ajal, mil maade tagasi saamisest ei osanud keegi unistadagi. „Hoone omanikul on õigus saada hoone teenindamiseks vajalikku maad, kuid hoone omanik (Amos) ei taha püsida seadusega ette nähtud piirides,“ selgitab Brems. Erastatava maa suurus sõltub sellest, kas maa asub tihe- või hajaasustusosalal. Esimesel juhul on võimalik maad erastada ainult elamuomaniku õiguspärasest kasutusest oleva maa osas, teisel juhul on elamu omanikul õigus taotleda tunduvalt suuremat teenindusmaad, sealhulgas ka õigusvastaselt võõrandatud maa arvelt. Roland Amose perekond on soovinnud erastada elamu juurde kuni 4 hektarit maad vastavalt hajaasustuse võimalustele. Harku Vallavalitsus on olnud seisukohal, et elamu asub tiheasustusosalal. Roland Amose perekond valla sellise seisukohaga ei nõustunud ja kaebas valla otsuse kohtusse.

Kuni hoonete praegune omanik ehk siis Roland Amos pole oma toiminguid sooritanud, ei saa maad tagasi ka Brems. Kersti Brems räägib, et on Amosega korduvalt püüdnud kokkulepet saavutada, kuid kasuahnus on mehest ikka võitu saanud. Nii süüdistab Amos teisi „mängudes järveäärse magusa maatüki pärast“, ignoreerides tõsiasja, et kogu ta tegevus on ajendatud soovist saada endale võimalikult suur osa sellest „magusast maatükist“.

Kohtulugu

Kohtutee valla otsuse vastu võimaldada tal hoonete juurde maad erastada vastavalt tiheasustusala võimalustele on Roland Amos ette võtnud mitmel korral. Harju Maavalitsus ja Harku Vallavalitsus võtsid oma vastuses ajalehele „Harjumaa“ kokku selle tulemused:

Kohtuvaidlused erastava maa suurus üle lõppesid Tallinna Ringkonnakohtu 12.02.2001 otsusega haldusasjas II – 3/20/2001. Ka kohus leidis, et Harkujärve küla määratleti tiheasustusala Harkujärve küla ühepereelamute grupi generaalplaanide koostamisega aastatel 1989-1991. Roland Amose perekond esitas ringkonnakohtu selle otsuse peale kassatsioonikaebuse, kuid riigikohus ei pidanud 28.03.2001 otsusega põhjendatuks kaebust isegi menetlusse võtta.

Roland Amos selle kohtuprotsessi tulemustega ei leppinud ning otsustas vaidlustada kohtus Harku Vallavolikogu poolt samas Harkujärve külas kehtestatud Põllu 7 a -1 detailplaneeringu, esitades kohtus samad väited, mis olid eelmise kohtuotsusega juba ümber lükatud. Kohus asus aga selgi korral risti vastupidisele seisukohale Roland Amose suhtes. See Tallinna Ringkonnakohtu 13.03.2003 otsus haldusasjas nr 2-3/118/03 on avaldatud elektroonilises kohtulahendite registris võrguaadressil http://kola.just.ee/docs/public/document_91706pdf. Enamus 09. septembri ajalehes esitatud väiteid on kohtuotsuses käsitletud ja ümber lükatud. Sealhulgas on kohtus põhjalikult käsitletud Harku valla 1996. aasta üldplaneeringu kehtivust ja leidnud, et see kehtib.

Roland Amose perekond esitas selle

ringkonnakohtu otsuse peale samuti kassatsioonikaebuse, kuid riigikohus ei võtnud jällegi kaebust menetlusse. Riigikohtu 11.06.2003 määruses (toimik nr 3-7-2-3-154) on öeldud, et kassatsioonikaebus on ilmselt põhjendamatu.

Millegipärast ei ole 9. septembril ajalehes „Harjumaa“ ilmunud artiklis eeltoodud kohtulahenditele viidatud, kuigi Roland Amos on olnud nende kohtumenetlustega lähedalt seotud ning nendega kursis. Põhiseaduse § 146 kohaselt on Eesti Vabariigis õiguse mõistmine antud kohtu pädevusse. Meie riigi kõrgemad õigusmõistvad organid on andnud selge seisukoha, et Harku valla üldplaneering kehtib jätkuvalt ning Harku järve läänekalda näol, kus asub ka Roland Amose perekonna valdus, on tegemist ikkagi tiheasustusosalaga, mitte hajaasustusosalaga, nagu väidab Roland Amos.

Kontrollimata andmete avaldamine on saanud harjumuseks

„Harjumaa“ sellist käitumist, et avaldatakse ühepoolseid ja kontrollimata andmeid ning kommentaare lisatakse valikuliselt, kui üldse, ei saa kuidagi eetiliseks pidada, arvab Kersti Brems. Ometi jätkub see 30. septembri lehes järgmise faktiviigadest ja valedest kubiseva looga „Vääna-Jõesuu tahab lahendusi“.

Putkade valitseja tegutseb jälle?

2002. aastal ütles ettevõtja Georg Indre Öhtulehe ajakirjanikule: „On jumala selge, et mina olen ja jään siia Vääna! Ainus võimalus minuga kokkuleppele saada on raha eest või jõuga. Aga jõule hakkam vastu.“ Kolm aastat hiljem, 30. septembri ajalehes „Harjumaa“ maalib sama korduvalt seadusi eiranud mees endast pildi kui õilsast päästjast ja kannatanust.

Georg Indre haldas Vääna-Jõesuu randa aastatel 1996-2001. Kuidas ta seda tegi, võib lugeda 2001. aasta 23. ja 26. juuni Postimehe artiklitest „Vääna-Jõesuu ranna haldaja kogub ebaseaduslikku parkimistasu“ ja „Loata parkimisäri Vääna-Jõesuus jätkub“. Nimelt kogus Georg Indre OÜ riigi metsamaal ja mererannas autodega parkimise eest ebaseaduslikku tasu, omamata sellekohast lepingut maavalidajaga ega tegevusluba tasulise parkla haldamiseks. Siis teatasid Georg Indre OÜ ebaseaduslikust tegevusest Postimehele kohalikud elanikud, kes väitsid, et omanimelise firma omanik omavolitseb rannas juba aastaid.

Artiklit kirjutades oli Georg Indre unustanud fakti, et kui Harku valla korraldaja- ja keskkonnainspektor 10. juulil 2001. a kontrollis tema firma hallatavat Vääna-Jõesuu randa ja Türisalu panka, leiti, et rannas oli liiga vähe prügikaste, olemasolevad prügikastid olid ülekuhjatud ning rannaprügi ega Türisalu pangal tekkinud jäätmeladustamiseks polnud lepingut litsenseeritud prügivedajaga. Igatahes kirjutab Indre 30. septembri „Harjumaas“, et „Rand oli puhas, paigaldatud oli rannatribuutika, muuhulgas riietuskabiinid, istepingid, prügiumid“.

Ranna areng pole peatunud

Georg Indre arusaama taga nagu oleks ranna hooldamine ja arendamine seiskunud pärast seda, kui tema firma seal tegevuse lõpetas, on kibestunud ettevõtja, kes

ranna haldaja leidmise konkursil jäi alla teistele kandideerinud ettevõtetele.

Praegu korraldab ranna korrashoidu Tänavapuhastuse AS, kes võitis riigihanke. Vääna-Jõesuu vetelpäästehoonet haldab valla kinnisvara haldaja OÜ Strantum, kellega sõlmiti hoonestusõiguse leping 2003. aastal. „See tähendab, et maad ja hooned pole keegi ära andnud. Eesmärk on luua seal võimalused spordi- ja noorsootegevuseks. Oluline on, et juurdepääs randa oleks kõigile tagatud,“ selgitab abivallavanem Ott Kasuri. Endisesse vetelpäästehoonesse on OÜ Strantum rajanud surfi- ja vabaajakeskuse, mis pakub võimalusi seiklusürituste korraldamiseks (kaljuronimine, kõrgseiklusrada, köiellaskumine jpm).

Vääna-Jõesuu Surfi - ja Vabaajakeskuse seiklusrada

Vääna-Jõesuu Surfi - ja Vabaajakeskuse sili-
kaatseinalale on paigaldatud kaljuronimisnukid,
mida mööda saab ronida 15m kõrgusele.

2004. aastal keelustas Harju maavanem Harku volikogu ettepanekul vee-
sõidukite liiklemise ranna puhkajate poolt
aktiivselt kasutataval alal, mis muutis piir-
konna puhtamaks ja turvalisemaks. Suvel
töötavad rannas õpilasmaleva rühmad.
Avalikuks rannaks on Vääna-Jõesuu
viimastel aastatel kuulutatud vaid 2002.
aastal. Käesoleva aasta suvel oli Vääna-
Jõesuu üks 12st Harjumaa supluskohast,
kus Tervisekaitsetalitlus kontrollis vee
kvaliteeti.

Surfarid Vääna-Jõesuu rannas.

Lubamatu alkoholimüük

Artiklis "Vääna-Jõesuus tahab lahendus" on räägitud alkoholimüügist järeldaagisest kioskis. Küsimus on juba lahendatud – kioski tegevust kontrolliti ning tehti vastavad ettekirjutused, mille tulemusel on kioski tegevus lõpetatud.

Sama rikkumisega on ka artikli autor ise seadusega pahuksisse sattunud. 2002. aastal müüs Indre oma kioskis ebaseaduslikult alkoholi, tookord konfiskeeris majanduspolitsei vägijoojaid (pike-malt 17. aprill 2002 Õhtulehe artiklis "Granaat purustas kauplusehoone").

"Harjumaa" avaldas võltsitud kirja

Edasi lähevad artiklis esitatud süüdistused veelgi fantastilisemaks. Vene partei Jedinaja Rossija esindajaid üllatas väga, et neil olevalt "salakokkulepe" Harku vallajuhtidega. Sama üllatanud olid vallavanem Sulev Roos ja volikogu esimees Allan Kiil, kes nimetatud partei kehakultuuri ja spordi komisjoni esimehe A. Bochkovi olemasolust kuulsid esmakordselt ajalehe "Harjumaa" kaudu.

Lõika-rebi-kleebi tehnikas kirja päritolu uurimine jääb politsei kompetentsi, arvab Allan Kiil. Kes külastab Jedinaja Rossija kodulehekülge, näeb, kust on pärit esitatud kirja päis. "Harjumaa" toimetuse

sellistele pisiasjadele tähelepanu pöörata ei soovinud. Ometi peab keegi vastutama võltsingu avaldamise eest. Harku vallavanem Sulev Roos arvab, et kõige selle taga on vaid soov rikkuda seni stabiilset valimiseelset õhkkonda. Harku vallavalitsus omalt poolt saatis järelepärimise kirja osas Jedinaja Rossija parteile. "Partei täitevkomiteel ei ole antud dokumendiga mingit seost," vastas Jedinaja Rossija dokumentatsiooni osakonna juhataja asetäitja Vladimir Kashin.

Pahatahtlikkus või vähesed teadmised vallavalitsuse tööst

"Vallajuhid armastavad luua endale vaen-

lase kuju", kirjutab oma artiklis Georg Indre, andmata endale aru, et olukord, kus vallavanem või volikogu esimees võiksid otsuseid vastu võtta ainuisikuliselt ja seadustest kõrvale hiilides, on võimatu. Harku vallavalitsuses on viis liiget, volikogus 19. Lisaks on iga otsuse taga vastava ala spetsialistide ja komisjonide töö. Tegemist ei ole ühe ettevõtja või üksikisiku tegevuse takistamisega ega "ühele konkreetsele isikule äratagemisega" nagu väljendab end Georg Indre. Kui kellegi tegevus mingil ajahetkel on läinud vastuolu seadustega ja vallavalitsus on sellele reageerinud, on nad teinud oma tööd, mitte kedagi taga kiusanud.

Toimetuse

Tuulepargid ja müra

10. septembril toimus kavandatava Türi-salu tuulepargi detailplaneeringu avalik arutelu. Sõlmküsimuseks koosolekul kujunes tuulepargi töötamisel tekkiv müra. Taani ekspertfirma Carl Bro - Acoustica poolt rahvusvahelise müramõõtestandardi kohaselt septembris teostatud müramõõtmised Pakri tuulepargis kinnitavad, et tuulepargi müratase s.h infraheli ei ohusta inimeste tervist.

Tuuleenergia tootmiseks peavad olema üheaegselt täidetud järgmised eeltingimused: sobilike tuuleolude olemasolu, tuulegeneraatorite elektrivõrku ühendamise võimalikkus ning tuulepargi minimaalne keskkonnamõju sealhulgas tuulepargi töötamisel tekkiv müra, mis ei tohi olla teravisekahjulik. Viimane oli peamiseks teemaks ka 10. septembril toimunud kavandatava Türi-salu tuulepargi detailplaneeringu avalikul arutelul. Vallavanem Sulev Roos juhatamisel läbi viidud koosolekul tõdeti, et riikliku ja rahvusvahelise tähtsusega tuulepargi rajamine võimaldab lisaks lisaväärtuse andmisele säilitada seni kasutuseta seisvat raketibaasi ala muude intensiivsemate kasutusviisidega võrreldes jätkuvalt rohealana ja huvilistele ligipääsetavana.

Müra kui levinuim keskkonnareostus on seadusandlikult defineeritud kui ebasoovitatav, inimesi või ka loomi häiriv või nende tervist ja heaolu kahjustav heli. Heli koosneb erineva kõrgusega komponentidest ja on erinevatele mõjutatavatele erinevalt tajutavad. Müra mõõdetakse detsibellides (dB). Tavaliselt tajub inimene kuni 120 dB helisid.

Helisagedust mõõdetakse perioodide hulga sekundis, mille tähis on herts (Hz). Inimkõrvale kuuldavaks sagedusdiapsooniks on 16-20000 Hz.

Müratase võib üldiselt pidada ohtlikuks, kui see ületab 85 dB. Inimesele koormavaimaks mürasageduseks peetakse vahemikku 1000-5000 Hz. Müra taseme muutust peetakse märgatavaks, kui müra tase fooniga võrreldes muutub vähemalt 3 dB võrra, ja oluliseks, kui see muutub vähemalt 3 dB võrra. Looduses on harva päris vaikne ning tuuleturbiini müra mõõtmiseks nii, et seda saaks eristada looduslikust foonist, peab turbiini müra fooni ületama vähemalt 10 dB võrra. Kui tuule kiirus on üle 8 m/s, summutab taustmüra tuuleturbiini müra pea täielikult.

Kaasajal on tuuleturbiinide tiivikute liikumisel tekkiv aerodünaamiline müra tänu tiivikulabade hoolikalt disainitud kujule ja kasutatavale materjalile viidud võimalikult madalaks. Tänu labade suurele raadiussele liiguvad need samaväärse tuulekiirusega hulga aeglasemalt kui väiksemad turbiinid ja põhjustavad nii vähem müra. Ka muud mehhaanilised potentsiaalse müra allikaks olevad generaatorite osad paiknevad voolujoonelistes helisolatsiooniga gondlites. Siinjuures on oluline märkida, et kaasaegsed tuulegeneraatorid, mis oma võimsuselt ületavad 1980. aastate tuulikuid kümneid kordi, on viimastest tänu täiustunud konstruktsioonile ja disainile väiksemad ning täielikult on elimineeritud müra puhaste toonide esinemine.

Taani ekspertfirma Carl Bro - Acoustica poolt rahvusvahelise müramõõtestandardi IEC

61400-11 kohaselt septembris teostatud müramõõtmised Pakri tuulepargis kinnitavad, et tuulepargi müratase s.h infraheli ei ohusta inimeste tervist.

Müratase väheneb turbiinist kaugenedes kiiresti. Kui tüüpilise kaasaegse turbiini müra generaatori juures on 105 dB, siis ühe rootori diameetri kaugusel sellest langeb müra juba 55-60dB ning umbes 350 m kaugusel on see 35-45 dB ja pole enam eristatav taustmürast. Pakri tuulepargis teostatud müramõõtmised kinnitavad maailma ühe võimsaima tuulegeneraatori Nordex N-90 2,3 MW müratasemeks tuule kiirusel 8 m/s 105,9 dB(A) generaatori juures. Paljukardetud infraheli tase mõõdetuna 109 m kaugusel tuulikust oli 20 dB(A) allpool kuulmisalade.

Türi-salu endise NL raketibaasi kavandatud Vestas V-83 1,3 MW tuulikute müratase on nimetatud Nordex tuulikuga võrreldes veelgi madalam, ulatudes päeval 103,2 dB(A) ning öösel kõigest 97,4 dB(A)-ni, kuna siis lülitub masin ümber väiksemale elektrigeneraatorile.

Põhireegli kohaselt sulandub tuulikute tööst põhjustatud müra muusse keskkonna mürafooni umbes 300 meetri kaugusel. Läänemere rannikupiirkondades loetakse müra looduslikuks fooniks keskmiselt 30 dB, mis tuule kiirusel 4 m/s on ca 25 dB ja kiirusel 12 m/s ca 47 dB.

Tuulikute enda tekitatav müratase on lihtsalt prognoositav ja arutatav. Rahvusvahelise tava kohaselt loetakse kõrge mürafooniga piirkonnaks ala, kus heli ületab päevasel ajal 55 dB(A). Eestis reguleerib lubatud müra sotsiaalministri määrus nr 42 (04.03.2002. a) *Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid*.

Türi-salu tuulepargis on tuulikute asukohtade määramise käigus koostatud tuule-

pargi summaarsed müraarvutused, kasutades tunnustatud WindPro programmi ning tuulikute paigutus on valitud selliselt, et müratase jääks lähimatel elamualadel lubatud piiridesse ka öisel ajal vastavalt nimetatud sotsiaalministri määruks toodud nõuetele. Mürataseme modelleerimine näitab, et tuulepargi poolt emiteeritav müra lähialadel ei ületa elamumaal ka halvimal juhul ette nähtud öist taset 40 dB. Tuulikupargi müra emissiooni hindamisel arvestati iga tuuliku summaarse müraga ning liideti nende kumulatiivne müra koos loodusliku fooniga.

Tegelik mürataseme puhul tuleb arvestada ka tuulepargi summaarset müratase emissiooni kahandavate teguritega nagu heli rõhk ja sagedus, müraallika kaugus ja atmosfääri seisund (õhurõhk, õhuniiskus, tuule suund jms), samuti reljeef, pinnakaredus, hoonete ümbruses olev kõrghaljastus, jms.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et tuuleturbiinide müra saab üldjoontes defineerida kui „naabruskonna soovimatut heli”, kuid põhitegur on siin inimeste suhtumine heliallikasse, mitte selle tegelik tugevus või iseloom.

Küsimustega palun pöörduda: Mihkel Vaarik, AS Entec keskkonnaspetsialist, tel: 660 4547, e-mail: mihkel@entec.ee Hannu Lamp, AS Tuulepargid, tel: 665 1751, e-mail: hannu@tuulepargid.ee

Erinevate helide ja müratasemete võrdlust näitab järgmine tabel:

Müratase dB(A)	30	60	90	120	150
Heli allikas	sosin	kõne	liiklusmüra	rokk-kontsert	lennuki mootor

Pakri tuulepark

Tabasalu-Saku meistrivõistlused tennises 03.-12.06. 2005

13-14-aastased poisid

I Kaspar Pajos
II Jaanus Läti
III Karli Oruste

Pildil: Tagareas Kaspar Pajos, Jaanus Läti, Karli Oruste, ees Mario Märdin, Jan Vilokas

15-16-aastased poisid

I Roman Šikov
II Silver Söber
III Kaspar Pajos

Pildil: Tagareas Karli Oruste, Ats Vendik, Mart Potisepp, Amis Rips, Sander Zoova, ees Kaspar Pajos, Roman Šikov, Silver Söber

11-12-aastased tüdrukud

I Anete Tammeveski
II Triin Jõelett
III Margret Triik

Pildil: Tagareas Kertu-Liis Oruste, Evelyn Söber, Margit Jöerand, Elisabeth Lomp, treener Anne Vaino ja Kelli Viidas, ees Triin Jõelett, Anete Tammeveski, Margret Triik

13-14-aastased tüdrukud

I Kelli Uusna
II Anete Tammeveski
III Ann-Christiin Kemer

Pildil: Tagareas Johanna Mõtte, Kairi

Kivirähk, Grete Kopso, Marie-Helene Ventsel, ees Anete Tammeveski, Kelli Uusna, Ann-Christiin Kemer

15-16-aastased tüdrukud

I Kaarina Kärgets
II Carolys Kallas
III Anete Tammeveski

Pildil: Krista Märten, Kaarina Kärgets, Carolys Kallas, Anete Tammeveski, Sille Koit

Harku vallavalitsuse 27. septembri istungi ülevalda

Haridus- ja sotsiaalküsimused.

Avaliku ürituse korraldamise luba anti EPT Grupp AS-le 64. rabajooksu korraldamiseks Harku rabas 9. oktoobril 2005. Rahuldati kütte-, ravi- ja rehabilitatsioonitoetuse taotlused. Tähtpäevatoetust makstakse 14 isikule, koolitoetust 123 isikule. Kompenseeritakse koolilõuna maksumus 54 lapsele ja lasteaia toidupäeva maksumus 10 lapsele. Osaliselt kompenseeritakse muusikakooli õppemaks ühele lapsele.

Arengu- ja planeerimisküsimused.

Eraldatakse vahendid Harkujärve Laabi 14 korteriühistule fassaaditööde osaliseks kat-

miseks ja Kumna 36 korteriühistule välisuste vahetamiseks. Täiendavalt ehitatakse Siili täna- nava asfaltkate ja tänavavalgustus ja Tutermaa elurajooni sissesõidutee tänavavalgustus. Määrati aadressid Harkujärve külas Argo 9 maaüksuse detailplaneeringuga moodustatud 69 krundile. Anti ehitusloa Väana mõisa veevarustuse tänavavõrgu ehitamiseks; Viti külas AÜ Lembitu 33 aiamaja laiendamiseks; Muraste külas Lepalaane 10, Meresih 1 ja 3, Mägi 11 elamute ehitamiseks; Harku alevikus Paldiski mnt 247a elektrivarustuse ehitamiseks; Suurupi külas AÜ Sörve 46a elamu ehitamiseks; Naage külas AÜ Suvi nr 40 aiamaja laiendamiseks; Türialsu külas AÜ Salu 1 aiamaja laiendamiseks; Muraste külas Kolmiku 35

paariselamu ehitamiseks; Türialsu külas AÜ Gerbera 37 aiamaja laiendamiseks ning Väana-Jõesuu külas Terra põik 3 elamu ehitamiseks. Määrati projekteerimistingimused Tabasalu Ranna tee 6 laohoone ehitusprojekti; Tiskre külas Välja 10 ja 12 nelja korteriga elamu ehitusprojekti; Liikva külas AÜ Mardi nr 4 aiamaja ehitusprojekti; Muraste külas AÜ Kratt 4 nr 27 aiamaja ehitusprojekti; Türialsu külas AÜ Türialsu 6 nr 5 aiamaja ehitusprojekti ning Sörve külas Lehtla kinnistule elamu ehitusprojekti koostamiseks.

Maa- ja keskkonnaküsimused.

Kompenseeritakse endise Tõnupere 8 maaüksuse õigusevastaselt võõrandatud maa. Peeti võimalikuks jätkata AÜ Rokson poolt Viti külas

asuva maa ostueesõigusega erastamist. Riigi omandisse otsustati jätta Viti külas Siiliku (0,21 ha), Susliku (0,19 ha) ja Kähriku (0,25 ha) maaüksused. Määrati katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed Ilmandu külas Runtsi 2 maaüksuse detailplaneeringu alusel jagamisel moodustuvatele katastriüksustele, Rannamõisa külas Rannamõisa 18a ja lähiala detailplaneeringu alusel piiride muutmisel ja liitmisel moodustuvatele katastriüksustele ja Rannamõisa külas Nonni IV ja Kople IV maaüksustele.

Majandusküsimused.

Moodustati komisjon Piiblikoobi kasutuses oleva vara ülevõtmiseks.

Harku vallavalitsuse 04. oktoobri istungi ülevalda

Haridus- ja sotsiaalküsimused.

Kompenseeritakse vanuri hoolduskulud Sihtasutuse Taheva Sanatoorium üldhooldekodu osakonnas. Rahuldati tegevus-, kütte-, ravi- ja rehabilitatsioonitoetuse taotlused. Eraldatakse vahendid 10.-14.oktoobril Harkujärve Lasteaed-algkoolis toimuva Ökokratsi projekti „Kodu-küla park ja oja prahist puhtaks” kulude katteks.

Arengu- ja planeerimisküsimused.

Määrati projekteerimistingimused Muraste külas Kolmiku 2 elamu ehitusprojekti; Suurupi külas AÜ Maieke 33, 35, 38, 40 ja 41 aiamajade ehitusprojekti; Ilmandu külas Aruvälja maaüksusele elamu ja kuni kahe abihoone ehitusprojekti; Viti külas AÜ Lembitu nr 1 ja AÜ Helgi krunt nr 15 aiamajade ehitusprojekti ning Naage külas AÜ Kiire Köbla krunt nr 3 aiamaja ehitusprojekti koostamiseks. Anti ehitusloa Liikva külas Uus-Kõrvuse maaüksuse elekt-

rivarustuse; Tabasalu alevikus Pihlaka täna- veevarustuse ehitamiseks; Rannamõisa külas Merihobu tee 4 elamu ehitamiseks; Muraste külas Mereranna 2 elamu ehitamiseks; Sörve külas Loojangu tee 25 elamu ehitamiseks; Suurupi külas AÜ Kratt 3 krunt nr 49 aiamaja laiendamiseks; Muraste külas Kolmiku 55 elamu ehitamiseks; Muraste külas Kolmikkaare 18 elamu ehitamiseks; Türialsu külas Karutooma 2 elamu ehitamiseks; Rannamõisa külas Juku põik ja Andrese põik teede ehitamiseks; Harkujärve külas Hobuseraua 35 paariselamu ehitamiseks; Tabasalu alevikus Käbi tn BTI-2-4 elektrivarustuse ehitamiseks ning Väana-Jõesuu külas asuva AÜ Vesilind 47 aiamaja laiendamiseks. Võeti vastu Harkujärve külas Järve-Männiku maaüksuse detailplaneering ja Viti külas AÜ Helgi üldmaa detailplaneering. Esitleti Sarapuu 9a, 9b ja Pähkli 15 detailplaneeringut.

Maa- ja keskkonnaküsimused.

Määrati ehitise teenindamiseks vajalik maa ja moodustati katastriüksus Väana-Jõesuu külas

AÜ Varia krundil nr 1. Peeti võimalikuks maa ostueesõigusega erastada Rita 52 katastriüksus Türialsu külas ja Harku karjääri tee katastriüksus AS Harku Karjäär betoonautotee juurde. Muudeti Harku Vallavalitsuse 25. novembri 2003 korraldust nr 1044 „Endise Päma 42-a maaüksuse maa tagastamine ja kompenseerimise menetluse alustamine ning maa ostueesõigusega erastamine”. Volikogule esitatakse Adra külas Niliske 1 katastriüksuse jagamisel moodustuvate katastriüksustele sihtotstarvete määramise eelnõu. Määrati nimed Adra külas asuva Niliske 1 katastriüksuse jagamisel moodustuvatele katastriüksustele. Määrati nimed ja sihtotstarbed Tabasalu alevikus asuvale Valli katastriüksusele, Harkujärve ja Laabi külas asuva Argo 9 katastriüksuse jagamisel moodustuvatele katastriüksustele ja Suurupi külas asuva Roisu katastriüksuse jagamisel moodustuvatele katastriüksustele. Nõustuti Väana-Jõesuu külas asuva Helga kinnistu jagamisega kaheks. Nõustuti Tabasalu alevikus asuvate Orava 28 ja

Remmelga põik 1 kinnistute piiri muutmise, Harkujärve külas asuva Lageda maaüksuse ja Laabi külas asuva Vihuri maaüksuse riigi omandisse jätamisega. Ei peetud võimalikuks Laabi külas asuva Kami maaüksuse riigi omandisse jätmist. Arutati Aleksander Galaburda maa ostueesõigusega erastamise avalduse lahendamist.

Majandusküsimused.

Tunnistati kehtetuks Harku Vallavalitsuse 05. aprilli 2005 korraldus nr 547 „Vallavalitsuse korralduste täitmise peatamine”. Rahuldati Põhja Politseiprefektuuri Lääne-Harju Politseiosakonna taotlus alkoholi müügi keelamiseks osaühingu C&C rändkaupluses. OÜ-le Strantum kompenseeritakse sadevetest tekkinud kahju. JK Tavern AS-le anti 1. novembrini luba paigutada kana grillimise auto Tabasallu. Arutati õise alkoholimüügi keelamist Harku vallas ja küsimus suunati edasi volikogu korrakaitse ja kriminaalpreventsiooni komisjoni. Arutati Suurupi sidelinaku varade edasise kasutamise võimalusi.

Detailplaneeringute avalikud väljapanekud

20. oktoobrist kuni 03. novembrini 2005. a toimub Tabasalus Ranna tee 1 järgmistel detailplaneeringute avalik väljapanek:

Harkujärve külas endise Järve-Männiku maaüksuse detailplaneering. Planeeritava ala suurus on 6,9 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maa sihtotstarbe muutmise ja jagamine elamukrundideks, ehitusõiguse, parkimise ja tehnovõrkudega varus-

tamise lahendamine. Planeeringuga moodustatakse 28 krunti, neist 6 ridaelamukrunti ja 18 elamumaa krunti, 2 transpordimaa krunti, 1 tootmiskaakrunt ja 1 üldmaakrunt. Moodustatavate elamukrundide suurused on 1164 m² kuni 13981 m². Krundil võib paikneda üks elamu välja arvatud Hobuseraua tee 4 krundil, kus lisaks elamule on lubatud ka abihoone ning Hobuseraua tee 6, kus on lubatud krundile paigutatud elamule lisaks 2 abihoonet. Maksimaalne hoonete kõrgus maapinnast on 9 m, ja suurim ehitusalune pind on 432 m².

Viti külas AÜ Helgi üldmaa muudatuse detailplaneering. Planeeritava ala suurus on 0,4 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on aiandusühistu ühiskasutuses olevast maast ühe ajutise krundi moodustamine, mis liidetakse olemasolevale elamukrundile nr 11, planeeritavale alale jäävate krundide piiride ning ehitusõiguse määramine. Planeeringuga moodustatava krundi suurus on 3897 m². Krundil võib paikneda üks aiamaja ja üks abihoone. Aiamaja maksimaalne kõrgus maapinnast on 7,5 m, katused on lubatud

kaldega 0-45° ja suurim ehitusalune pind on kuni 300 m².

Algatatud detailplaneeringud

27. septembril 2005 algatati järgmine detailplaneering:
korraldusega nr 1477 on algatatud Adra külas Sirina maaüksuse I maatüki detailplaneeringu koostamine eesmärgiga jagada kinnistu kolmeks hajaasustuse põhimõttele. Planeeritava ala suurus on 14,34 ha.

Laste õppimise ja huvitegevuse toetused

Eesti Lasterikaste Perede Liit toetab nelja ja enama lapsega perede laste huviharidust. Toetuse taotlemiseks peab lapsevanem esitama avalduse, kus on ära näidatud:

- *millega laps tegeleb;
 - *millised on senised saavutused;
 - *milleks ja kui suures ulatuses toetust soovitakse;
 - *hinnang õppeedukusele;
 - *kõikide laste nimed ja sünniajad;
 - *kaaskiri huvikoolist, kus juhendaja iseloomustab lapse osavõttu huviringist ja kinnitab vastavad kulusid;
 - *huvikooli aadress ja arveldusarve number ning huvikooli ja kodu kontaktelefonid.
- Taotlused vaadatakse läbi üks kord kuus ja määratud toetused kantakse üle huvikooli arveldusarvele. Info tel. 5660 8213, aadress: Kuninga 34 Pämu 80010 Eesti Lasterikaste Perede Liit.
- Lastekaitse Liidu Fondi stipendiumi taotlejalt eeldatakse märkimisväärsed saavutusi õppetöös (aineolümpiaadid) või muul harrastataval alal (spordivõistlused, konkursid vms.) Stipendiumi peamiseks eesmärgiks on toetada last ning laiendada tema võimalusi oma ande edasiarendamiseks.

Stipendium on personaalne ning see on ette nähtud: *õppe- ja huvitegevuse vahendite soetamiseks; *osalemiseks aineolümpiaadidel, konkurssidel või spordivõistlustel; *huvi-, spordi- või keeltakooli (ringi) õppemaksu tasumiseks.

Stipendiumi taotlusi võetakse vastu igal aastal 1. sept – 15. oktoobri SA Eesti Rahvuskultuuri Fond taotluse ankeedil, mille saab antud Fondi koduleheküljelt.

Taotluse ankeedile lisatakse trükitud taotluse põhjendus, vähemalt ühe soovitava põhjendus ja tõend vastavast õppeasutusest, huvi- või spordikoolist. Stipendiume jagatakse kord aastas novembris.

Helve Keel
Lastekaitse spetsialist

Harjumaa omavalitsused on passiivsed raha küsimata

Hea kohaliku omavalitsuse üheks tegevusvaldkonnaks on arendustegevuse edendamine ja seeläbi kohaliku konkurentsivõime tõstmine.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus pakub erinevaid tooteid ja teenuseid ka kohalikele omavalitsustele. Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmi eesmärgiks on Eesti säästva ning tasakaalustatud sotsiaalse- ja majandusarengu saavutamine. Projektiideed, millele võib raha taotleda on kohaliku turismi ning ettevõtluskeskkonna atraktiivsust tõstva suunitlusega:

- 1) külastus- ja vaba aja veetmise võimaluste väljaarendamine;
- 2) kultuurilisel ja looduslikult väärtuslike alade, objektide ja asulate kaitse ja eksponeerimine;
- 3) turismi- ja puhkemajandust edendavate piirkonnaspetsiifiliste regulaarürituste käivitamine;
- 4) endiste militaar- ja tööstusobjektide ning -alade taaskasutusele võtmine uutes funktsioonides.

2005. ja 2006. aastaks ettenähtud toetuste rahaline maht on kummalgi aastal 80 miljonit krooni. Käesoleva aasta septembri seisuga on projektidele toetust jagatud 62 120 037 krooni eest.

Teadagi on taotlusmaterjalide ettevalmistamine üsna

aeganõudev töö, konsultantide kasutamine on seotud üsna suurte kulutustega. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest saab küsida toetust ka taotlusmaterjalide ettevalmistamiseks piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmile – selleks otstarbeks on piirkondade arengu kavandamise programm.

Ettevalmistavad tegevused, millele saab raha taotleda, võivad olla seotud strateegiate koostamisega, arenduskomplekside määramisega ja nende väljaarendamise kavandamisega.

Programmi rahaline maht 2005. aastaks on 6 968 300 krooni. Septembri seisuga on toetatud projekte 880 871 krooni eest.

Nimetatud programmide ei ole Harjumaa KOV-de aktiivsus rahataotlemisel on teiste maakondadega võrreldes praktiliselt olematu.

Siinkohal kutsuvad Harjumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus Harjumaa omavalitsusi üles näitama initsiatiivi ja oma ideid ellu viima. HEAK aitab Teid meeleldi struktuurifondide info osas, projektide nõustamisel ning partnerite otsingul. Ärge kõhelge ja võtke meiega ühendust. Asjakohase info leiata aadressil www.hedc.ee. Raha ju ootab!

Demis Voss
Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse KOV nõustaja

Busside liikumiskava valimispaeval 16. oktoobril 2005. a.

Esimese busi sõidugraafik				Teise busi sõidugraafik			
TÜRISALUST	9.00	METSAKÜLAST	10.20	Kumna	12.05	TÜRISALUST	10.00
Metsakooli bussipeatus		Kütke	10.25	Kütke	12.15	Metsakooli bussipeatus	
Naage	9.10	Kumna	10.30	Metsaküla	12.20	Adra küla	10.20
bussipeatus		kaupluse eest		VÄÄNAST tagasi	12.50	Humala küla	10.30
Väana Jõesuu	9.20	Tutermaa	10.35	Liikva	13.00	VÄÄNA	10.40
bussipeatus		bussipeatusest		Viti teerist	13.05	Väänast tagasi	11.40
Suurupi		Harku	10.45	Suurupi		Humala küla	11.50
Kivi tee bussipeatus	9.30			Kivi tee bussipeatus	13.15	Adra küla	12.00
Sõpruse bussipeatus	9.35	HARKUJÄRVELT	11.00	Sõpruse bussipeatus	13.20	Türialsu	12.20
Viti teerist	9.45	bussipeatusest		Väana Jõesuu	13.30	Metsakooli bussipeatus	
bensiinijaam		Harku	11.10	bussipeatus			
Liikva	9.55			Naage	13.35	Harkust tagasi	13.00
bussipeatusest		HARKUST tagasi	11.45	bussipeatus		Harkujärvele	
Väana	10.05	Tutermaa	11.55	Türialsu	13.40		

Sügisseedete konkurs 2005

Neljapäeval, 29. septembril toimus Tabasalu Ühisgümnaasiumis traditsiooniline Harku valla koolinoorte sügisseedete konkurs, mille teemaks sedapuhku „Fantaaasiatööd lilledest ja taimedest”. Taani muinasjutuvestja H.C. Anderseni 200. sünniaastapäeva auks oli selle sügise fantaasiatööde konkurs seotud tema muinasjuttudega.

Osalesid Väana, Kumna, Harkujärve, Keila-Joa ja Tabasalu lapsed ja noored. Neljaliikmelisi võistkondi oli kokku 25. Iga võistkond valmistab kaks tööd, milleks oli aega täpselt tund. Esimese tööna tuli taimede ja lilledega ehtida king, suss või mõni muu jalavari; teine ülesanne oli kaunistada peakatte ning teha sinna juurde sobiv lillekimp. Jalavarje ja peakatteid kaunistades võis minna ajas tagasi printside ja printsesside muinasjutumaailma või luua hoopis kaasaegne versioon Anderseni muinasjutu teemadel.

Materjalidena võis kasutada kõike looduses leiduvat – oksid, kõrsid, sammalt, taimi, kive, teokarpe jpm ning mitmesugu-

seid lilleseedjate abivahendeid. Seedetes kasutatavad materjalid ning jalavarjud-peakatted tuli osalejatel kaasa võtta. Et osalejad olid looduses kunstnikupilguga usinalt ringi käinud, oli näha kaasa võetud materjalide hulgast.

Valminud tööd tuli publikule laval esitleda, nii sai ühest võistkonna liikmest modell ja ühest tutvustaja, kes pidi selgitama, miks valiti just selline tegelane, millest seade koosneb, mis ta eriliseks teeb ning miks peaks endale sellise peakatte muretsema. Töödest oli valminud kirev kollektsioon, mis publiku seas suurt elevust tekitas.

Töid hinnati neljas vanuseklassis. Kõige nooremate, I-III klasside õpilaste seas tuli võitjaks meeskond „Sügisõhtu”, ergutuspreemia sai meeskond „Nutikas sügis”, IV-VI klasside õpilaste seas pälvis esikoha „Väikese Ida lilled” ja ergutuspreemia meeskond „Kännususs”, VII-IX klasside õpilastest võitis meeskond „Tallalused” ja ergutuspreemia said „Rullnokad”. Üldkokkuvõttes tunnustati parimaks Keila-

Joa kooli võistkond „Merineitsi” tööga „Merineitsi saab jalad alla”. Eripreemia läks Kumna võistkonnale „Kolm sügist”, lohutusaunhinnad said võistkonnad „Sügisplikad” ja „Vaprad ja ilusad”.

Järgmise aasta sügisseedete konkursi pakkusid noored teemasid „Loomad” ja „Lapsikus”, mida konkursi korraldajad TÜG huvijuht Kairi Kalm ja Harku noortekeskuse huvijuht Kadri Pihelo ja Kaja Rasmann kindlasti arvestavad.

Üldarvestuses parimad: Keila-Joa võistkond „Merineitsi”.

Höbehallid tervitasid sügist

Harku valla eakad kohtusid 24. septembril Tabasalu Ühisgümnaasiumi saalis, et tähistada sügise algust. Seekordne üritus oli tavapärasest osavõtjaterohkem – ühisgümnaasiumi saal sai rahvast täis.

Seoses 1. oktoobril tähistatava rahvusvahelise vanurite päevaga said Harku valla tänukirja Urve Lippasaar, Susanna Truve ja Palmi Põlts. Urve Lippasaar on vabatahtlikult abistanud Türisalu piirkonna vanureid, Susanna Truve aktiivselt korraldanud eakate vaba aja üritusi ja seltsi ning Palmi Põlts on valla kauaaegne hoolustöötaja. „Me ei tohi unustada, et eakad on meie valla vundament, millele kogu vald on üles ehitatud,” ütles oma tervitusõnades vallavanem Sulev Roos. Seetõttu peab vald õla alla panema, kui probleemi märkab. Vallavanem tänas tehtud töö eest valla hoolustöötajaid Veera Palsi, Lea Tähtkat, Liia Kuusikut, Palmi Põltsi ja Ljudmila Shidlovskajat.

Ei unustatud ka aastaajale kohaseid küsimusi. Põhja Regionaalse Maantee-

ameti peaspetsialist Alvertina Männi rääkis helkuri kasutamise vajalikkusest. Kõik kohalolevad said kingituseks helkuri.

Koosviibimise muusikalise poole eest hoolitses Andrus Purje. Järgnes endaküpsetatud kookide-pirukate maitsmine ja hindamine. Parimaid küpsetajaid autasustasid abivallavanem Ott Kasuri ja sotsiaalhoolekande osakonna juhataja Tiia Spitsõn. Parimateks küpsetajateks tunnustati Maie Pea, Arnold Muld, Saima Martinson ja Elgi Olu jpt. Kaasa toodud sügisandidest äratas tähelepanu Naagast leitud kuldmaaplite pere ning ootamatutesse keerdudes kasvanud porgand,

Liia Kuusik esitlemas sügisandide näituse eksponaati.

mille iga keerd pidi tähistama iga väikest ja suurt vallaelaniku tema rõõmude ja muredega. Kaunis sügisilm oli kodust välja toonud Harku valla vanima elaniku – 99-aastase Alvine Marie Jürgensoni, kes tänas Harku vallavalitsust ja klubi Höbehall kenade ürituste eest, mis eakate ellu vaheldust toovad.

Tänukirja saab vallavanem Sulev Roosilt Höbehalli eestvedaja Susanna Truve. Õnnitlevad Richard Martinson ja sotsiaalhoolekande osakonna juhataja Tiia Spitsõn. Pildil ka Harku valla vanim elanik 99-aastane Alvine Marie Jürgenson koos tütart Merikesega.

Tabasalu noorkorvpallurite suvehooaeg möödus edukalt

Tabasalu Palliklubi/AJ-Toodete korvpallipoiste suvehooaeg algas käesoleval aastal tavatult vara. Juba mai alguses siirdusid meie valla noormängijad võistlusreisile Belgiasse Huy linna. Tumiiril osalesid erinevate Kesk-Euroopa riikide võistkonnad, kus teadupärast korvpallitase tunduvalt tugevam kui meil. Vaatamata tugevale konkurentsile, õnnestus meie poistel saavutada tubli viies koht, kusjuures tumiiri võitnud võistkonnale kaotati alagrupis pärast väsitavat bussireisi napi kahe punktiga. Edukat võistkonda juhtis treener Milvert Vaaksu äraolekul lapsevanem Tari Talv.

Pärast Belgia tumiiri jätkus suvehooaeg juunis Tabasalu tänavakorvpallil ja juulis korvpallilaagris Kurgjärvel. Laagris tehti nädal aega tõsiselt tööd kahe treeneri, Milvert Vaaksu ja külalistreener Jens Vendeli juhendamisel. Suvehooaja lõpetamine venis sellel aastal koguni sügisesse.

Nimelt võistlesid neliteist meie poissi Rootsisis Stockholmi lähisel Kungsängenis Hostpokaleni korvpallitumiiril. Tumiiril osalesid erinevad võistkonnad Stockholmist ja selle lähiümbrusest. Tumiir möödus meile väga edukalt, meie 1993. aastal ja varem sündinud poisid töid koju esikohakarika, 1994. aastal sündinud poisid said neljanda koha. Pikakasvuliste vastastega heideldes paistsid meie esindajad silma just tehniliselt parema ja atleetlikuma mängu poolest.

Kokkuvõtteks võib öelda, et suvehooaeg õnnestus 100% ja võistkond on valmis tõsiseks seitse kuud vältavaks võistlushooajaks. Meie edu poleks võimalik toetajateta – alati on sportlasi toetanud Harku vald ja firma AJ-Tooted eesotsas Madis Rätsepaga. Palju tuge saame iga päev Tabasalu Spordikompleksilt, Tabasalu Ühisgümnaasiumilt ja lapsevanematelt, kes on aidanud nii laevapiletite han-

kimisel kui ka sportlaste transportimisel. Hea on tunda kõikide soovivat suhtumist meie tegemistesse. Tabasalu noorkorvpallurid soovivad kõikidele toetajatele ilusaid kordaminekuid ja teguderohket sügist.

Milvert Vaaks
Tabasalu Palliklubi

Tarvi Talv ja Milvert Vaaks koos korvpallipoistega

Türisalu Kuulijäni tulemused

Ilus sügisilm tõi 25. septembril kokku parajalt spordirahvast. Lendasid kuulid, pallid ja lõpuks kettad. Peaauhinna viisid koju Ülle Tiganik ja Sulev Oll. Juunioridest oli teistest peajagu üle Tanel Terase. Head harjutamist ja kohtumiseni kevadel!

E. Tomband,
Türisalu SK

1. Sulev Oll, 2. Ruut Rätsepp, 3. Tanel Kont-Kontson.

1. Ülle Tiganik, 2. Viire Null, 3. Anu Pender

Tulemas on Harku valla eelkooliealiste laste näitus teemal

H. C. ANDERSENI MUINASJUTUD

Tööd tuua Tabasalu lasteaeda Tibutare 24.-28. oktoobrini. Tööle tuleb lisada etikett, kus on kirjutatud töö nimi, lapse/grupis osalejate nimi (nimed), vanus, lasteaia nimi, juhendaja nimi, kontaktandmed.

Oodatud on vabalt valitud H.C. Anderseni muinasjutu ainetel vabas tehnikas kunstitööd. 2.-30. novembrini toimub Tabasalu raamatukogu fuajees kunstitööde näitus. Parimatele autasud. OOTAME KÕIKIDE OSAVÕTTU!
Lisainfo: Sirje Reinla e-mail: sirje.reinla@mail.ee, tel 529 0886
Kaire Kollom e-mail: kaire.kollom@mail.ee, tel 5551 8171

Oktoobris alustavad Harku Noortekeskuses (Instituudi tee 5) tööd järgmised ringid:

ESMASPÄEV kell 15.45 - 16.45
MUUSIKARING
Juhendaja L. Jakobson
(rahvalaulud, rahvapillid, laulumängud, pillide meisterdamine)
TEISIPÄEV kell 16.30 - 17.45
MAALIRING

Juhendaja O. Tulve
KOLMAPÄEV kell 16.30 - 18.30
TÜDRUKUTE KLUBI
Juhendaja K. Rasmann
(teeme süüa, õmbleme, kohtumised huvitavate inimestega, juuksuri - kosmeetiku nõuanded jne.)
NELJAPÄEV kell 16.00 - 17.00
MUDILASTE KUNSTIRING (5 - 6-aastased) Juhendaja K. Vare
(joonistame, voolime savist ja plastiliinist, meisterdame erinevaid lõbuasid esemeid)

KÕIK RINGID ON TASUTA!

Registreerimine ja info:
657 5 671, 5333 2069

Harku valla meistrivõistlused meeste korvpallis

toimuvad pühapäeval, 30. oktoobril Tabasalu Spordikompleksi saalis. Võistlustel võivad osaleda kõik Harku vallas elavatest, õppivatest ja töötavatest mängijatest koostatud meeskonnad.

Võistlusteks tuleb registreeruda hiljemalt 27. oktoobriks kell 18.00 telefonil 551 1771 (Milvert Vaaks) või e-mailil: vaaks@hotmail.com.
26. oktoobril kell 18.00 toimub spordikompleksi saalis meeskondade esindajate koosolek.
Osavõtutasu 200 krooni!
Tabasalu Palliklubi

Kõige pisemad vallaelanikud

Siim Sander Kärner
27.08.2005 Muraste küla
Sofia Ennok
14.09.2005 Ilmandu küla
Stefani Raid
14.09.2005 Muraste küla
Aleksandra Uudmäe
28.08.2005 Tabasalu alevik
Jürgen Tiits
05.09.2005 Muraste küla
Ralf Pätrik Linnupõld
27.09.2005 Rannamõisa küla
Tarko Kurn
09.09.2005 Kumna küla
Laureen Tõnisson
26.09.2005 Suurupi küla
Kristina Sildu
18.09.2005 Kumna küla

Palju õnne hällilastele!

89	Leonore Braun	23.10.
87	Lidia Mets	14.10.
84	Ellen Hansing	24.10.
75	Evelina lozenas	14.10.
75	Klaara Fuks	16.10.
75	Helga Audova	18.10.
75	Kulla Ola	22.10.
70	Lembit Vagur	14.10.
70	Maie Pani	22.10.
70	Sergei Bespalov	24.10.
70	Lev Balakchine	20.10.

Toimetaja, reklaam ja kuulutused Ivi Toluk,
vallalet@harku.ee, tel. 627 6264, 5648 5133

Järgmise lehe materjale ootame 17.10.
Järgmine leht ilmub 26.10.

Väljaandja AS Eksklusiv
Raua 41/Kreutzwaldi 5a, 10120 Tallinn
tel. 627 6264, fax 627 6265

Toimetuse ei retsenseeri ega tagasta käsikirju. Toimetuse ei vastuta reklaamtekstide keelekasutuse ega sisu eest.

OÜ Strantum

Otsib töökate
majahoidjate
Rannamõisa lasteaeda;
siseruumide **koristajate**
Tabasalu spordikompleksi;
juhilubadega **santehnikute**.

Kontaktisik: Jaak Ader
Tel 602 6486
mob. 507 3766

**ab MATKAPUNKT
VARA**
Matkapunkt Kinnisvara ostab
kinnistuid Harjumaal ja otsib oma
klientidele kinnistuid Harjumaal.
Lisage oma kinnisvara
(maad, majad, korterid, suvilad)
müügipakkumine meie
suurimasse müügisüsteemi.
Usalda tugevaid.

**Tallinn Narva mnt 7
(II trepikoda II korrus)
tel 610 9999; mobiil 5660 4450
www.kinnisavaraplaza.ee**

KAUPLUS

Lilleaed

Ranna tee 2 Tabasalu
Avatud E-R 9-18, L 9-13, P -

PAKUME * kimbud
* pärjad
* toalilled
* aiatarbed
* kingitused

Tellimused telefonil
623 8328

Heli Lepp Hambaravi

Teenuste 2 perearstikeskus
E ja K 08.00 - 14.30
T ja N 14.00 - 18.30

Tel. 607 6020, mob. 518 3657
Lapsed kuni 19a. tasuta

Abi saadaval ka esmaabi korral

MÜÜA TURBA- BRIKETT

1500 kr/t.,
kandiline
puitbrikett,
tel. 5649 1535.

Üürin kuueks
kuuks **kahe-
toalise korteri**
Tabasalus või
selle lähi-
ümbruses.

**Kontakttel.
504 6616.**

IROLIN OÜ

ostab
kinnistuid
Harku vallas.
Tel. 656 2645,
504 6333
info@irolin.ee

RAAMATU- PIDAMIS- TEENUSED

OÜ, KÜ, FIE,
MTÜ
Tel. 527 3923;
erten@erten.ee

IGALE FALCK KODUVALVEGA LIITUJALE TASUTA KODUKINO

**AINULT
OKTOOBRI!**

Sony DAV-DZ100 kodukino mängib ka DivX, MP3, JPG plaate, 720 W täitsdigitaalne võimendi

Helista 1911, liitu ja ela nagu filmis, millel õnnelik lõpp!

Liitumine, valveseadmed ja paigaldus **TASUTA.**
Falck Koduvalve: 365.- kuus.

Kampaaniainfo: www.falck.ee/kodukino

PAIGALDAME TV-ANTENNE.

HINNAD
SOODSAD,
GARANTII.
Tel. 5569 3858

Müüa küttepuid.

Saetud ja lõhutud
2004.a (15-40 cm).
Autokoorem ca.
5,2 tihumeetrit.
Hind koos kohale-
toomisega (valla
piires) 1800.-
krooni.
Tel. 557 9081

Tabasalu Ausalong

Töötame iga päev
9:00 - 20:00

Tabasalu, Kooli 1

www.tabasalusport.ee

* Juuksur
* Kosmeetik
* Maniküür
* Pediküür
* Massaaž
* Jumestamine
* Solaarium

603 2043

Soovime osta **MAAD**
Harku vallas

Koostame
detailplaneeringuid
ja projekte
Kivinuka KV OÜ
Tel / fax 660 2595; 5341 7582
kivinuka@kivinuka.ee

Alustame uue hooga!

Vesivõimlemine nüüd ka pühapäeviti kell 12:15. Ujulapileti binna sees!

Läbiajal alustame beebide ja väikelaste ujumistundidega!

Tule täiendada oma ujumisoskust täiskasvanute ujumisõpetuses!

Aeroobikasaalis uus treeningulaan!

Kohtumiseni Keila Tervisekeskuses!

www.keilasport.ee

KEILA TERVISEKESKUS

**Mälumängu I
voor Harku
valla mälu-
mänguritele**

Reedel, 28. oktoobril
kell 19.00 Tabasalu kohvikus.
Korraldaja Arne Sibrik
Tel 520 5104

Müüa kaks emast landseerikutsikat.

Tõupaberitega. Sünd. augusti
lõpus. Asuvad Harkujärvel.
Tegemist on suurt kasvu musta-
valge kirju lapsesõbraliku
veekoeraga, kes on iga lapse
unistuseks ja iga kodu iluks.

**Info tel 515 4216 ja
504 2550. Kristi.**

EKDS

(Eesti Karate-Do Shotokai)

kutsub harjutama algupärast
võitluskunsti!

Uute harjutajate vastuvõtt:

oktoobrikuu jooksul igal esmaspäeval ja
neljapäeval kell 18.30

Audentese spordibaasi (Tondi 84) väikeses saalis

GSM: 506 3833, www.ekds.ee

